

Typy danych

- string – łańcuchy znaków, zapisujemy pomiędzy znakami " lub ' (muszą być zapisane w jednym wierszu) albo potrójnymi apostrofami (``) czy potrójnymi cudzysłowy (""") - mogą być pisane w kilku liniach.

np. a = 'Ala ma kota'

```
a = """Ala
ma
dużego
kota"""
```

```
a = 'Ala\nma\ndużego\nkota'
```

- integer - całkowite
- float - rzeczywiste (zmiennoprzecinkowe, separatorem dziesiętnym jest .)
- complex – zespolone (liczby postaci a+bj)

Komentarze piszemy po znaku #, jeżeli chcemy automatycznie za komentować kilka linii istniejącego kodu stosujemy kombinacje klawiszy ctrl+/ (tej samej kombinacji klawiszy stosujemy jak chcemy usunąć komentarz z kilku linii).

Zmienne

Deklaracja

```
nazwa_zmiennej = wartość
```

Usuwanie

```
del a #usuwa zmienna
```

Drukowanie

```
print(nazwa_zmiennej) #drukuje zmienną
print(id(nazwa_zmiennej)) #drukuje adres zmiennej
```

Deklaracja wielokrotna

```
zm1, zm2, zm3, ..., zmn = wart1, wart2, wart3, ..., wartn
```

Zasady tworzenia zmiennych

Możemy używać „podkreślenia” czyli „_” ale nie wolno używać „minusa” czyli „-”.

Nazwa nie może zaczynać się od cyfry. Cyfry mogą się pojawić w dalszej części nazwy

Dla lepszej czytelności używamy małych liter po znaku „_”

Przykłady tworzenia zmiennych.

```
a = '123456' #to jest łańcuch
b = '$zmienna' #to też jest łańcuch
print(a+b)
c,d = 2, 3.14 #wielokrotna deklaracja zmiennych
wynik = c + d
print(wynik)
e = 3 + 2j
print(e)
```

Działania arytmetyczne

Przykłady działań arytmetycznych

```
a = 8
b = 4
c = 3
dzielenie = a / b
print(dzielenie)
dzielenie = a / c
print(dzielenie)
dodawanie = a + b
print(dodawanie)
dzielenie_calkowite = a // c
print(dzielenie_calkowite)
reszta = a % c
print(reszta)
potega = b ** c
print(potega)
potega = pow(4, 3)
print(potega)
```

Operatory przyrostkowe

```
a = 3
#zamiast pisać a=a+1 można zapisać
a += 1
print(a)
```

Formatowanie łańcuchów podczas wyświetlania

#Drukujemy liczby

```
print('wynik działania jest równy a=%(zm)d' % {'zm':12})
```

```
a = 5
```

```
b = 3
```

```
z = 5 - 3
```

```
print('Wynik działania %(z1)d-%(z2)d=%(z3)d' % {'z1':a, 'z2':b, 'z3':z})
```

zm, z1, z2, z3 to są nazwy zmiennych, które będą formatowane i pod które można podstawiać odpowiednie liczby

Inny sposób

```
print('wynik działania jest równy a={0:d}'.format(12))
```

```
a = 5
```

```
b = 3
```

```
z = a - b
```

```
print('Wynik działania {0:d} - {1:d} = {2:d}'.format(a, b, z))
```

Zadania.

Zad1. Napisz pierwszy skrypt, w którym zadeklarujesz po dwie zmienne każdego typu a następnie wyświetl te zmienne

Zad2. Stwórz skrypt kalkulator, w którym wykorzystać wszystkie podstawowe działania arytmetyczne

Zad3. Napisz skrypt, w którym stworzysz operatory przyrostkowe dla operacji: +, -, *, /, **, %

Zad4. Napisz skrypt, który policzy i wyświetli następujące wyrażenia:

$$e^{10}$$
$$\sqrt[6]{\ln(5 + \sin^2 8)}$$
$$[3, 55]$$
$$[4, 80]$$

Zad.5 Zapisz swoje imię i nazwisko w oddzielnych zmiennych wszystkie wielkimi literami. Użyj odpowiedniej metody by wyświetlić je pisane tak, że pierwsza litera jest wielka a pozostałe małe. (trzeba użyć metody capitalize)

Zad.6 Napisz skrypt, gdzie w zmiennej string zapiszesz fragment tekstu piosenki z powtarzającymi się słowami np. „la la la”. Następnie użyj odpowiedniej funkcji, która zliczy występowanie słowa „la”. (trzeba użyć metody count)

Zad.7 Do poszczególnych elementów łańcucha możemy się odwoływać przez podanie indeksu. Np. pierwszy znak zapisany w zmiennej imię uzyskamy przez imię[0]. Zapisz dowolną zmienną łańcuchową i wyświetl jej drugą i ostatnią literę, wykorzystując indeksy.

Zad.8 Zmienne łańcuchowe możemy dzielić wykorzystaj zmienną z Zad. 6 i spróbuj ją podzielić na poszczególne wyrazy. (trzeba użyć metody split)

Zad.9 Napisz skrypt, w którym zadeklarujesz zmienne typu: string, float i szesnastkowe. Następnie wyświetl je wykorzystując odpowiednie formatowanie.

Lista

Lista jest podstawowym kontenerem danych języka python. Możemy w niej przechowywać dane różnego typu.

Deklaracji dokonujemy w następujący sposób:

`nazwa_listy = []` – w nawiasach kwadratowych umieszczamy elementy, które chcemy umieścić w liście podczas deklaracji, podczas deklaracji listy można jej nie uzupełniać danymi.

Najpopularniejszy zbiór metod typu listy

- `append` – dodaje element na koniec listy
- `insert` – dodaje element na wybrane miejsce listy
- `pop` – jeżeli nie podamy żadnego indeksu usuwa ostatni element z listy, jeżeli podamy indeks z listy usunięty zostanie element na wybranej pozycji
- `remove` – usuwa z listy pierwszą napotkaną wartość, która została podana jako argument
- `del` – z listy zostanie usunięty element o podanym indeksie
- `extend` – dodanie sekwencji do listy, sekwencja zostaje dodana na końcu listy
- `reverse` – odwraca kolejność listy
- `sort` – sortowanie

```
lista = ['wyraz', 4.23, 5.6, 2, 10, [4,5,6]]
```

```
lista.append('slow')
```

```
lista.append(5.75)
```

```
print(lista)
```

```
lista.insert(1, 'pierwszy')
```

```
lista.insert(7, 3)
```

```
print(lista)
```

```
lista.pop()
```

```
print(lista)
```

```
lista.pop(2)
```

```
print(lista)
```

```
lista.remove('pierwszy')
```

```
print(lista)
```

```
del lista[5]
```

```
print(lista)
```

```
lista.extend((2, 2, 'n'))
```

```
print(lista)
```

```
lista.reverse()
print(lista)
```

```
nowa_lista = [7, 5, 8.2, 1, 2.2, 1.1, 10, 6, 3]
nowa_lista.sort()
print(nowa_lista)
```

Słownik

Jest kontenerem danych przechowującym zbiór danych w postaci klucz:wartość. Za indeksowanie w słowniku odpowiadają klucze.

```
#Deklaracja słownika
sownik = {1: 22, 2: 22, 3:33, 4.5:10, "cos": "ktos", 4.6: 'wartosci'}
```

Dodanie klucza wraz z wartością do słownika

```
sownik['klucz'] = 'wartosc'
sownik['6'] = 1.1
```

Wyświetlenie wartości klucza

```
print(sownik[4.5])
```

Usuwanie ze słownika za pomocą klucza

```
sownik.pop(4.5)
```

Wyświetlenie wszystkich kluczy słownika

```
print(sownik.keys())
```

Wyświetlenie wszystkich wartości słownika

```
print(sownik.values())
```

Usunięcie pary klucz:wartość za pomocą del

```
del sownik[1]
```

Wprowadzanie danych

Aby wprowadzić dane należy użyć komendy inputa

```
napis = input("Wpisz dowolny komunikat: ")
```

```
print(napis)
```

```
print(type(napis))
```

Dane, które wprowadzamy za pomocą komendy input są typu string, jeżeli chcemy wprowadzić jakąś liczbę musimy dokonać rzutowania typów na typ int lub float, po jej wczytaniu. Przykłady rzutowań do typu int i float.

```
liczba = input("Wpisz dowolną liczbę: ")
```

```
print(liczba)
```

```
print(type(liczba))
```

```
liczba = int(liczba) # miejsce rzutowania do int
```

```
print(type(liczba))
```

```
liczba = input("Wpisz dowolną liczbę: ")
```

```
print(liczba)
```

```
print(type(liczba))
```

```
liczba = float(liczba) # miejsce rzutowania do float
```

```
print(liczba)
```

```
print(type(liczba))
```

Do wprowadzania danych możemy użyć także komendy readline() i write(s), musimy pamiętać jednak od zaimportowania modułu sys. Przykład wczytania danych za pomocą komendy readline().

```
import sys as system
```

```
system.stdout.write("wpisz dowolny komunikat: ")
```

```
napis = system.stdin.readline()
```

```
system.stdout.write(napis)
```

Instrukcja Warunkowa

Składnia

```
if warunek_1:
    Instrukcje_1
elif warunek_2:
    Instrukcje_2:
...
elif warunek_n:
    Instrukcje_n
else:
    Inne_instrukcje]
```

Operatory porównania wykorzystywane w instrukcjach warunkowych

`==` - operator równości, sprawdza czy x jest równy y

`!=` - sprawdza czy jeden obiekt różni się od drugiego, sprawdza czy x różni się od y

`>` - większy niż, sprawdza czy x jest większy od y

`<` - mniejszy niż, sprawdza czy x jest mniejszy od y

`>=` - większy niż lub równy, sprawdza czy x jest większy lub równy y

`<=` - mniejszy niż lub równy, sprawdza czy x jest mniejszy lub równy y

Przykład pierwszy: Pobieramy dwie liczby całkowite i sprawdzamy, która jest większa

```
a = input("podaj pierwszą liczbę: ")
```

```
b = input("podaj pierwszą liczbę: ")
```

```
a = int(a)
```

```
b = int(b)
```

```
#przy wyświetlaniu zmieniamy liczbe na string
```

```
if a > b:
```

```
    print("liczba " + str(a) + " jest większa")
```

```
elif a < b:
```

```
    print("liczba " + str(b) + " jest większa")
```

```
else:
```

```
    print("wprowadzone liczby są równe")
```

Przykład drugi: Pobiera dwie liczby całkowite i sprawdza czy liczby są równe:

```
a = input("podaj pierwszą liczbę: ")
b = input("podaj pierwszą liczbę: ")
a = int(a)
b = int(b)
if a == b:
    print("wprowadzone liczby są równe")
else:
    print("wprowadzone liczby nie są równe")
```

W instrukcjach warunkowych możemy używać również operatorów logiczny AND(&) lub OR(|)

Przykład trzeci: Pobieramy cztery liczb całkowite i sprawdzamy czy liczba a jest większa od liczb b i liczba c jest większa od liczby d

```
a = input("podaj pierwszą liczbę: ")
b = input("podaj drugą liczbę: ")
c = input("podaj trzecią liczbę: ")
d = input("podaj czwartą liczbę: ")
a = int(a)
b = int(b)
c = int(c)
d = int(d)
if (a > b) & (c > d):
    print("liczba a jest większa od liczby b i liczba c jest większa od liczby d")
else:
    print("liczba a jest mniejsza od liczby b lub liczba c jest mniejsza od liczby d")
```

Wynikiem działania operatorów porównania i operatorów logicznych jest typ bool czyli TRUE lub FALSE

Instrukcja iteracyjna for

for licznik in sekwencja:

 Instrukcje

[else:

 inne_instrukcje]

Sekwencją może być łańcuch, lista lub krotka. Od obliczenia sekwencji zaczyna się działanie instrukcji iteracyjnej. Licznik przyjmuje wartość pierwszego elementu wykonuje instrukcje, następnie przyjmuje wartość kolejnego elementu itd.

Do utworzenia sekwencji możemy użyć funkcji range:

rang(start, stop, step)

Przykład pierwszy: chcemy wyświetlić liczby od 1 do 5

for x in range(1, 6, 1):

print(x)

Przykład drugi: tworzymy swoją listę i chcemy jej użyć jako sekwencji do wyświetlenia wartości

lista = ['a', 5, 6, 7.5]

for x in lista:

print(x)

Przykład trzeci: wyświetlamy elementy z utworzonej listy, po zakończeniu pętli wyświetlamy komunikat

lista = ['a', 5, 6, 7.5]

for x in lista:

print(x)

else:

print("Wyświetlanie zakończone")

Instrukcja iteracyjna while

while warunek:

 instrukcje

[else:

 inne_instrukcje]

Przykład pierwszy: wyświetlamy liczby od 0 do 10, po zakończeniu pętli wyświetlamy komunikat ile liczb zostało wyświetlonych

z = 0

while z != 10:

```
print("Wyświetlony zostało " + str(z) + " liczb")
```

```
print("Żadna z liczb, które są w liści nie dała odpowiedniego wyniku")
```

```
suma = []
```

for a in lista:

for b in lista2:

wynik = a + b

suma.append(wynik)

print(suma)

Obsługa błędów

Mamy 3 rodzaje błędów:

1. Błędy składniowe – powstają gdy piszemy program niezgodnie z gramatyką języka np. błędy w definicjach funkcji, niezamknięte nawiasy czy cudzysłów bez pary.
2. Błędy czasu wykonania – powodują przerwanie lub niewłaściwe działanie. Mamy możliwość ich przechwycenia i wymuszenia odpowiedniej reakcji np. użytkownik podaje litery a miał wpisywać liczby.
3. Błędy logiczne – błędy w algorytmie lub programie. Nie wykrywalne przez interpreter ale możliwe przez człowieka po analizie programu

Obsługę błędów realizujemy przez specjalny blok instrukcji.

Składnia:

try:

instrukcje

except nazwa_bledu_1:

awaryjne_instrukcje_1

...

[except nazwa_bledu_n:

awaryjne_instrukcje_n]

[else:

blok_bez_bledu]

Przykład

Podajemy dwie liczby do dzielenia, chcemy wyłapać dzielenie przez 0

print("Proszę podać pierwszą liczbę")

licz1 = input()

print("Proszę podać drugą liczbę")

licz2 = input()

try:

wynik = int(licz1) / int(licz2)

print("Wynik= " + str(wynik))

```
except ZeroDivisionError: #nazwa błędu dzielenia przez zero  
    print("Tylko Chuck Norris może dzielić przez zero!")
```

Zadania

Zad 1. Napisz skrypt, w którym tworzysz listę ulubionych sportów, odwróć ją a następnie dodaj mniej lubiane sporty na sam koniec.

Zad 2. Stwórz słownik skrótów powszechnie używanych w gazetach lub artykułach internetowych. Jako klucz przyjmij skrót danego słowa, wartość to rozwinięcie tego skrótu.

Zad 3. Stwórz słownik z ulubionymi grami komputerowymi. Pomyśl, co może być kluczem a co wartością w takim słowniku. Policz liczbę elementów w słowniku.

Zad 4. Napisz skrypt, który pobiera od użytkownika zdanie i liczy wystąpienia litery a. Użyj funkcji `input`

Zad 5. Napisz skrypt gdzie pobierzesz trzy liczby całkowite, gdzie wykonasz obliczenia: $a^b + c$. Użyj instrukcji `readline()` i `write()`.

Zad 6. Wczytaj trzy liczby całkowite a,b,c i sprawdź, która z nich jest największa. W zależności od wyniku wyświetl odpowiedni komunikat. Użyj zagnieżdżeń.

Zad 7. Napisz skrypt, gdzie stworzysz listę składającą się z liczb typu `int` i `float`. Następnie za pomocą użycia pętli `for` podnieś każdą liczbę do kwadratu.

Zad 8. Napisz skrypt, który za pomocą pętli `while` pobiera 10 liczb, następnie dodaje do listy tylko parzyste liczby.

Zad. 9.

Napisz skrypt, który liczy pierwiastek z liczby podanej przez użytkownika jeśli użytkownik poda wartość ujemną to powinien być wyłapany błąd.

Python Comprehension

Jest to mechanizm służący do generowania kolekcji (lista, słownik, zbiór) na podstawie jednowierszowej definicji. Równoważne definicje zawsze można podać za pomocą pętli. Czasami zaś wystarczy przepisać na język Python definicję matematyczną zbioru.

Możliwa składnia

#Zamiast pisać w pętli

lista = []

for element in zakres:

 if pewien_warunek_na(element):

 lista.append(„Cos sie dzieje z:” + element)

#możemy zapisać w jednej linijce

lista = [„Cos sie dzieje z:” + element for element in zakres if pewien_warunek_na(element)]

Przykład pierwszy

$A = \{x^2: x \in \langle 0, 9 \rangle\}$

$B = \{1, 3, 9, 27, \dots, 3^5\}$

$C = \{x: x \in A \text{ i } x \text{ jest liczbą nieparzystą}\}$

W pythonie zapiszemy to:

#wersja z pętlą

a = []

for x *in* range(10):

a.append(x**2)

print(*a*)

b = []

for y *in* range(6):

b.append(3**y)

print(*b*)

c = []

for z *in* *a*:

if z % 2 == 1:

c.append(z)

```
print(c)

#wersja z python comprehension
a = [x**2 for x in range(10)]
b = [3**i for i in range(6)]
c = [x for x in a if x % 2 == 1]

print(a)
print(b)
print(c)
```

Przykład drugi

Chcemy uzyskać liczby parzyste z podanego zakresu

```
#wersja z pętlą
liczby = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10]
lista = []

for i in liczby:
    if i % 2 == 0:
        lista.append(i)

print("Liczby parzyste uzyskane z wykorzystaniem pętli")
print(lista)

print()
```

```
#wersja z python comprehension
lista2 = [i for i in liczby if i % 2 == 0]

print(lista2)
```

Przykład trzeci zagnieżdżenia

```
#wersja z zagnieżdżonymi pętlami
lista = []

for i in [1, 2, 3]:
    for j in [4, 5, 6]:
        lista.append((i,j))
```

```
print(lista)
```

#wersja z python comprehension

```
lista2 = [(i,j) for i in [1, 2, 3] for j in [4, 5, 6]]
```

```
print(lista2)
```

Przykład czwarty związany ze zamianą klucza z wartością w słowniku

#wersja z pętlą

```
skroty = {"PZU": "Państwowy zakład ubezpieczeń",  
          "ZUS": "Zakład ubezpieczeń społecznych",  
          "PKO": "Państwowa kasa oszczędności"}
```

```
odwrocone = {}
```

```
for key,value in skroty.items():
```

```
    odwrocone[value] = key
```

```
print(odwrocone)
```

#wersja z python comprehension

```
odwrocone2 = {value: key for key, value in skroty.items()}
```

```
print(odwrocone2)
```

Funkcje

W pythonie możemy definiować własne funkcje, które będziemy traktować jak podprogramy lub jak funkcje w matlabie.

Składnia

```
def nazwa_funkcji(arg_pozycyjny, arg_domyslny=wartosc, *arg_4, **arg_5):  
    instrukcje  
    return wartość
```

Definicja instrukcji to instrukcja która tworzy obiekt. Funkcje możemy wywoływać z argumentami lub bez ale zawsze musimy używać nawiasów (nawet jak nie ma argumentów). Funkcja może zwracać jedną lub wiele wartości, które będą zwrócone jako krotka

Przykład pierwszy

Chcemy zdefiniować funkcję, która będzie obliczać pierwiastki równania kwadratowego

```
def row_kwadratowe(a,b,c):  
    delta = b**2 - 4 * a * c  
    if delta < 0:  
        print("brak pierwiastków")  
        return -1  
    elif delta == 0:  
        print("jedne pierwiastek")  
        x = (-b) / (2 * a)  
        return x  
    else:  
        print("dwa pierwiastki")  
        x1 = (-b - math.sqrt(delta)) / (2 * a)  
        x2 = (-b + math.sqrt(delta)) / (2 * a)  
        return x1,x2  
print(row_kwadratowe(6,1,3))  
print(row_kwadratowe(1,2,1))  
print(row_kwadratowe(1,4,1))
```

Przykład drugi

Definiujemy funkcję z wartościami domyślnymi

```
import math  
  
def dlugosc_odcinka(x1 = 0, y1 = 0, x2 = 0, y2 = 0):  
    return math.sqrt((x2 - x1) ** 2 + (y2 - y1) ** 2)  
  
#wywołujemy funkcje dla wartości domyślnych  
print(dlugosc_odcinka())
```

#wywołujemy funkcje dla własnych podanych wartości

#są to argumenty pozycyjne czyli ważna jest kolejność podania wartości

```
print(dlugosc_odcinka(1,2,3,4))
```

#wywołujemy funkcje podając mieszane wartości

#dwie pierwsze interpretowane są jako x1 i y1 jak podano w definicji funkcji

```
print(dlugosc_odcinka(2, 2, y2=2, x2=1))
```

#wywołujemy funkcje podając wartości nie w kolejności

```
print(dlugosc_odcinka(y2=5, x1=2, y1=2, x2=6))
```

#wywołujemy funkcje podając tylko dwa argumenty a reszta domyślne

```
print(dlugosc_odcinka(x2=5, y2=5))
```

Przykład trzeci

Symbol * oznacza dowolną ilość argumentów przechowywanych w krotce

```
def ciag(* liczby):
```

```
    # jeżeli nie ma argumentów to
```

```
    if len(liczby) == 0:
```

```
        return 0
```

```
    else:
```

```
        suma = 0
```

```
        #sumujemy elementy ciągu
```

```
        for i in liczby:
```

```
            suma += i
```

```
        #zwracamy wartość sumy
```

```
        return suma
```

#wywołanie gdy nie ma argumentów

print(ciaag())

#podajemy argumenty

print(ciaag(1, 2, 3.5, 4, 5, 6, 7, 8))

Przykład czwarty

****** dwie gwiazdki oznaczają że możemy użyć dowolną ilość argumentów z kluczem

*def to_lubie(** rzeczy):*

for cos in rzeczy:

print("To jest ")

print(cos)

print(" co lubie ")

print(rzeczy[cos])

to_lubie(slodycze="czekolada", rozrywka=['gry', 'filmy'])

Moduły i pakiety

Żeby użyć funkcji matematycznych potrzebowaliśmy zaimportować plik math.

Taki plik nazywa się modułem i są tam zapisane po prostu kody w języku Python. Jeśli takich plików będziemy mieć kilka to możemy utworzyć z nich pakiet.

Import modułów systemowych

Jeden import modułu powinien być w jednej linii np.

Import sys

Można również zapisać import modułu w postaci:

*from math import **

Import modułu zamieszczamy na początku pliku. Ewentualnie za komentarzami. Zaleca się następującą kolejność importów:

- Biblioteki standardowe
- Powiązane biblioteki zewnętrzne
- Lokalne aplikacje/biblioteki

Tworzenie swojego modułu

- Tworząc swój moduł piszemy funkcje i zapisujemy ją do pliku z rozszerzeniem .py
- Następnie dołączamy do nowego skryptu swój moduł używając instrukcji

Przykład

Zawartość pliku *litery*, który będzie naszym modułem

Plik *litery*

```
def wyswietl(a):
```

```
    print(a)
```

```
def dlugosc(a):
```

```
    return len(a)
```

Teraz możemy już wykorzystać funkcje z modułu *litery* (to będzie nowy skrypt)

```
import litery
```

```
a = "Ala ma kota"
```

```
litery.wyswietl(a)
```

```
print(litery.dlugosc(a))
```

```
#wyswietla wszystkie zmienne oraz nazwy modułów, które się w nim znajdują
```

```
print(dir(litery))
```

Tworzenie swojego pakietu

Pakiet składa się z kilku modułów i najczęściej zapisywany w określonym folderze, gdzie nazwa folderu oznacza nazwę pakietu. Jeżeli chcemy stworzyć pakiet musimy utworzyć katalog dodać tam moduły a następnie dorzucić pliku o nazwie `__init__.py`, w którym powinien się znaleźć sposób importu plików. Dla stylu **import pakiet.moduł** plik zostaje pusty dla stylu **from pakiet import *** w pliku zapisujemy zmienną `__all__` która zawiera wszystkie moduły, które mogą być zaimportowane.

Przykład

Tworzymy jeszcze jeden moduł

#piosenka.py

```
def spiew():
```

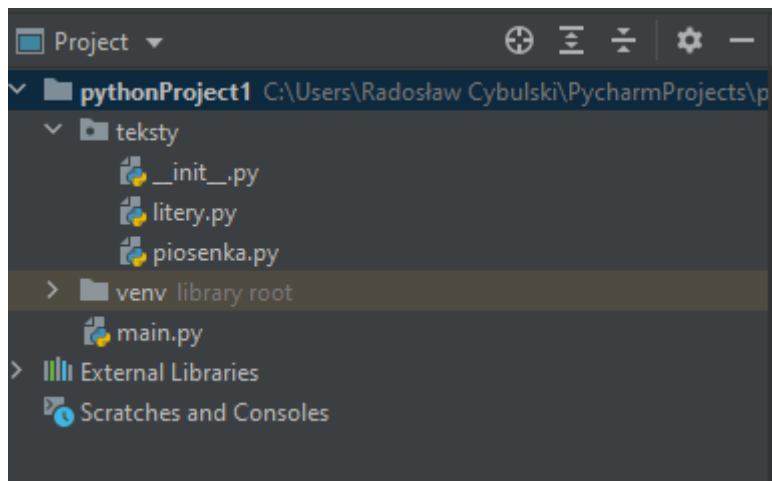
```
    print("La la la la la")
```

```
def zespol():
```

```
    print("Boysband")
```

```
    print("Girl'n'dance")
```

Tworzymy teraz katalog teksty i wrzucamy tam nasze moduły oraz edytujemy plik `__init__.py`

Zawartość pliku `__init__.py`

```
__all__ = ["literary", "piosenka"]
```

Operacje na plikach

Operacje na plikach można podzielić na trzy etapy:

1. Otwarcie pliku
2. Działanie na pliku (odczyt lub zapis)
3. Zamknięcie pliku

```
plik = open(nazwa, tryb, bufor)
```

gdzie:

plik – nazwa obiektu, którą sami nadajemy

nazwa – nazwa pliku na dysku, jaka jest

tryb – tryb otwarcia pliku (np. do odczytu, do zapisu itd.)

bufor – obszar pamięci przechowujący dane w oczekiwaniu na zapis i odczyt

Wybrane tryby otwarcia plików:

r – tylko do odczytu. Plik musi istnieć:

w – tylko do zapisu. Jeżeli pliku nie ma to zostanie utworzony a jeżeli jest to jego zawartość zostanie zastąpiona nową.

a – do dopisywania. Dane dopisują się na końcu pliku. Jeżeli plik nie istnieje to zostanie utworzony

r+ - do odczytu i zapisu. Plik musi istnieć.

w+ - do odczytu i zapisu. Jeżeli plik nie istnieje zostanie utworzony.

a+ - do odczytu i zapisu. Jeżeli plik nie istnieje zostanie utworzony.

Do odczytania danych z pliku można użyć komend:

- read(rozmiar) – odczytuje dane o rozmiarze, jeśli podany
- readline(rozmiar) – odczytuje wiersze lub ilości znaków jeśli podano rozmiar
- readlines() – odczytuje wiersze z pliku

Przykład pierwszy

```
plik = open("tekst.txt", "r")
```

```
#odczyt 10 znaków
```

```
znaki = plik.read(10)
```

```
#odczyt jednej lini z pliku
```

```
linia = plik.readline()
```

```
#odczyt wierszy z pliku
```

```
wiersze = plik.readlines()
```

```
#zamknięcie pliku
```

```
plik.close()
```

```
#drukujemy 10 znaków
```

```
print(znaki)
```

```
print("\n")
```

```
#drukujemy linie
```

```
print(linia)
```

```
print("\n")
```

```
#drukujemy wiersze
```

```
print(wiersze)
```

Uwaga 1

Jeśli otwieramy plik i odczytujemy z niego dane jak wyżej to wskaźnik aktualnej pozycji w pliku się przemieszcza. Dlatego w wyniku najpierw otrzymamy pierwsze 10 znaków, potem następne znaki z pozostałej linijki a na koniec resztę linijek tekstu z pliku.

Uwaga 2

Po zakończeniu działania skryptu wszystkie otwarte pliki zamykane są automatycznie.

Do zapisywania danych do pliku możemy użyć:

- `write(łańcuch)` – zapisuje dane ze zmiennej łańcuch
- `writelines(lista)` – zapisuje dane z listy

Przykład drugi

```
import sys

print("Podaj kierunek studiów, rok i specjalność")

#odczyt danych ze standardowego wyjścia
dane = sys.stdin.readline()

#otwarcie pliku
plik = open("dane.txt", "w+")

#zapisanie do pliku
plik.write(dane)

#zamykamy plik
plik.close()

#tworzymy liste
lista = []

for x in range(6):
    lista += [x]

#otwarcie pliku do dopisania
plik = open("dane.txt", "a+")

#zapisujemy
plik.writelines(str(lista))

#zamknięcie pliku
plik.close()
```

Przykład trzeci

Plik możemy otwierać do zapisu i odczytu za pomocą komendy `with`, wówczas nie musimy martwić się o zamknięcie pliku. Pętla `for` pozwala na wyświetlenie pliku linijka po linijce *with open("tekst.txt", "r") as plik:*

```
for linia in plik:
```

```
    print(linia,end="")
```


Zadania

Zad1

Zdefiniuj następujące zbiory, wykorzystując Python comprehension:

$$A = \{1-x: x \in \langle 1, 10 \rangle\}$$

$$B = \{1, 4, 16, \dots, 4^7\}$$

$$C = \{x: x \in B \text{ i } x \text{ jest liczbą podzielną przez } 2\}$$

Zad2

Wygeneruj losowo 10 elementów, zapisz je do listy1, następnie wykorzystując Python Comprehension zdefiniuj nową listę, która będzie zawierała tylko parzyste elementy

Zad3

Utwórz słownik z produktami spożywczymi do kupienia. Klucz to niech będzie nazwa produktu a wartość - jednostka w jakiej się je kupuje (np. sztuki, kg itd.). Wykorzystaj Python Comprehension do zdefiniowania nowej listy, gdzie będą produkty, których wartość to sztuki.

Zad4

Zdefiniuj funkcję, która sprawdzi czy trójkąt jest prostokątny.

Zad5

Zdefiniuj funkcję która policzy pole trapezu. Funkcja ma przyjmować wartości domyślne.

Zad6.

Zdefiniuj funkcję która będzie liczyć iloczyn elementów ciągu.

Parametry funkcji a_1 (wartość początkowa), b (wielkość o ile mnożone są kolejne elementy), ile (ile elementów ma mnożyć)

Ponadto funkcja niech przyjmuje wartości domyślne: $a = 1$, $b = 4$, $ile = 10$

Zad7

Napisz funkcję za pomocą operatora $*$, która wykona te same działanie co w zadaniu 6.

Zad8

Napisz funkcję, która wykorzystuje symbol $**$. Funkcja ma przyjmować listę zakupów w postaci: klucz to nazwa produktu a wartość to jego koszt. Funkcja ma zliczyć ile jest wszystkich produktów w ogóle i zwracać całkowitą wartość tych produktów.

Zad9

Stwórz pakiet ciągu. Jeden moduł niech dotyczy działań i wzorów związanych z ciągami arytmetycznymi a drugi niech dotyczy działań i wzorów związanych z ciągami geometrycznymi.

Zad10.

Z przedziału od 0 do 100 wygeneruj liczby podzielne przez 4 i zapisz je do pliku.

Zad11.

Odczytaj plik z poprzedniego zadania i wyświetl jego zawartość w konsoli